

Ο σκοπός του γάμου στην πορεία της ολοκλήρωσης του προσώπου

Ορθοδοξία / Θρησκευτική ζωή

Νίκος Καρύδης, Θεολόγος, Λαμπαδάριος Ι.Ν. Αγίου Θεράποντος Μυτιλήνης

Από αρχαιοτάτων χρόνων ο γάμος και η οικογένεια σε όλους τους πολιτισμούς θεωρούνται βασικοί βιοκοινωνικοί θεσμοί. Αναμφισβήτητα, η οικογένεια είναι το κύτταρο από το οποίο αποτελείται η ανθρώπινη κοινωνία, είναι η καρδιά του κόσμου και του ανθρώπινου πολιτισμού. Εάν η οικογένεια στηρίζεται σε ισχυρά θεμέλια και είναι σωστή και γερή, τότε και η κοινωνία θα είναι υγιής. Εάν, όμως, η βάση της οικογένειας δεν είναι σταθερή, αλλά αντιθέτως νοσηρή και άνευ σκοπού και προοπτικής, τότε και στον κόσμο μας θα υπάρχει το χάος και η αναρχία.

Ο γάμος αποτελεί σταθμό ζωής για τον άνθρωπο, πράξη υπεύθυνη και ουσιαστική με προεκτάσεις και προοπτικές αιώνιες. Αποτελεί ένα απ' τα μυστήρια της Εκκλησίας. Ξεκίνησε από τον Τριαδικό Θεό, ο Οποίος ως Νυμφαγωγός οδήγησε την Εύα στον Αδάμ^[1], τότε στον κήπο της Εδέμ και ευλογήθηκε στην Κανά από το Θεάνθρωπο Κύριό μας.^[2]

Με τον γάμο, βέβαια, δεν αναλαμβάνουμε την υποχρέωση μόνο «να κάνουμε παιδιά» ή «να ζήσουμε μαζί», αλλά αναλαμβάνουμε έναν άλλον κοινό σκοπό· άνδρας και γυναίκα να γίνουν ένα. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά πορευόμαστε όλοι μαζί προς τον Παράδεισο ζώντας «*έν αγάπη τελεία, έν όμονοία, έν άμέμπτω βιοτηῆ και πολιτεία*», όπως εύχεται και προσεύχεται η Εκκλησία.

Ωστόσο, παράλληλα είναι κοινή διαπίστωση πως στις μέρες μας ο θεσμός του γάμου και της οικογένειας διέρχεται μια βαθιά και πρωτόγνωρη κρίση. Πολλοί νέοι άνθρωποι δυσκολεύονται να εισέλθουν σε αυτήν τη νέα ζωή, σε αυτήν την κοινή πορεία με το άλλο φύλλο και δεν είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι παντρεύονται και πολύ σύντομα καταλήγουν στο χωρισμό. Ακόμη και στις περιπτώσεις που ο γάμος

δε διαλύεται, συνήθως αποτελεί μια απλή συμβίωση για χάρη των παιδιών ή της κοινωνικής ευπρέπειας και όχι ως μια συμβίωση αγάπης.

Έχοντας ως οδηγό στην παρούσα εργασία την Αγία Γραφή και δη το βιβλίο της Γενέσεως του προφήτου Μωυσέως και τους λόγους των Πατέρων θα προσπαθήσουμε να εξάρουμε την ουσιαστική σημασία του γάμου ως αφετηρία του οικογενειακού βίου και να προσεγγίσουμε το σκοπό του, μιας και αυτός δεν εκπληρώνεται στο χρόνο του «*παρόντος αιώνος τοῦ ἀπατεῶνος*»[\[3\]](#)», αλλά στην αιωνιότητα της Ουράνιας Βασιλείας του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, εκεί όπου ο Νυμφίος Χριστός θα αναλάβει «*τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐν τῇ Βασιλείᾳ, ἀσπίλους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεπιβουλεύτους διατηρῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*»[\[4\]](#)».

Ο σύζυγος της αρχικής θείας δημιουργίας

Σύμφωνα με το βιβλίο της Γενέσεως ο γάμος καθιερώθηκε και ευλογήθηκε από το Θεό Δημιουργό, αφοῦ δημιούργησε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν δική Του. Μετά τη δημιουργία του Αδάμ ο Θεός του είπε: δεν είναι καλό να μένει ο άνθρωπος μονάχος του· ας κάνουμε σε αυτόν βοηθό όμοιο με αυτόν: *οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν*[\[5\]](#). Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος αποκαλεί το Θεό «*κτίστην τῆς συζυγίας*»[\[6\]](#). Και αφού ο Θεός δημιούργησε από την πλευρά του άνδρα τη γυναίκα, ο Αδάμ Του είπε· *τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου*.[\[7\]](#)

Η λέξη «βοηθός» στην Παλαιά διαθήκη δεν έχει έννοια κατωτερότητας ή υποταγής. Εντύπωση προκαλεί ότι ο όρος «βοηθός» στις πλείστες των περιπτώσεων στη Βίβλο αναφέρεται στο Θεό: «βοηθός καὶ σκεπαστής ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν ...»[\[8\]](#). Εναλλακτικά απαντά και ο όρος «κοινωνός». Ο άνδρας και η γυναίκα ως βοηθοί αλλήλων είναι ο ένας για τον άλλον ο έτερος, ο κοινωνός, ο ισότιμος σύντροφος («ὅμοιος αὐτῶ»). Στις μεταφράσεις των καθηγητῶν από το πρωτότυπο εβραϊκό κείμενο της Βιβλικῆς Εταιρείας διαβάζουμε «σύντροφος»[\[9\]](#) αντί του «βοηθός». Τίθεται, όμως, το ερώτημα σε τι χρειάζεται βοήθεια ο άνδρας, ο Αδάμ, ο άνθρωπος; Και ποιο σκοπό θα είχε ένας βοηθός στο άνθρωπο; Όπως σημειώνει ο ερμηνευτής της Γραφῆς, καθηγητής Π. Τρεμπέλας: «Ὡς συζυγία ὁ γάμος καθιστᾷ τοὺς συζύγους βοηθοὺς ἀλλήλων ἐν τῷ βίῳ,... εἰς ἑναρμόνισιν τῶν ἰδίων χαρακτήρων, εἰς ἀγάπην καὶ εἰς ὑπηρεσίαν ἀλλήλων, ἑκατέρου τούτων... κενοῦντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἑτέρου καὶ συβαστάζοντος τὸ φορτίον τῆς ζωῆς καὶ τὰς εὐθύνας τοῦ οἴκου μετ' αὐτοῦ... Ἡ φράσις συνεπῶς ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν ἰσχύει ἐξ ἴσου καὶ δια τὸν ἄνδρα.[\[10\]](#)»

Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα Αυτοῦ προικίζοντάς τον παράλληλα με τα κατάλληλα χαρίσματα και θέτοντάς τον σε τροχιά με σκοπό τη θέωση και την ομοίωση μ' Εκείνον. Του δώρισε το αυτεξούσιο, την ελευθερία των επιλογῶν και του έθεσε τα όρια μέσα στα οποία θα έπρεπε να κινηθεί ώστε να ζει σε μια αγαπητική κοινωνία με το άλλο φύλλο, σύμπασα τη δημιουργία και τον ίδιο τον Κτίστη Θεό. Η λανθασμένη, όμως, χρήση της θεόσδοτης ελευθερίας επέφερε τα οδυνηρά αποτελέσματα της πτώσης. Έκλεισε τότε ο Παράδεισος και ο Θεός έβαλε πύρινη ρομφαία να τον φυλάσσει. Οδήγησε τον άνθρωπο εκτός του Παραδείσου της τρυφῆς και σε έναν αγώνα δια του οποίου θα πρέπει να παλέψει, να βιάσει τη φύση του, ώστε να περάσει δια της στενῆς πύλης και να πετύχει τη θέωσή του.

Η σχέση του άνδρα και της γυναίκας διασπάστηκε μετά την πτώση τους, απομακρύνθηκε ο ένας από τον άλλο, καθότι ανάμεσά τους εισχώρησε ο εγωισμός, η φιληδονία κι η φιλοδοξία. Διαταράχτηκαν οι μεταξύ τους σχέσεις και η σχέση των δύο με το Θεό Πατέρα. Ο άνθρωπος έμεινε μόνος του καθότι διέλυσε το συζυγικό δεσμό κι η έννοια του «ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν» βεβαιώνει ότι δεν υπάρχει ισχυρότερος δεσμός από αυτόν των δύο συζύγων. Κι όμως αυτός ο δεσμός διασπάστηκε!

(Συνεχίζεται)

[\[1\]](#) Γεν. 2,22

[2] Ιωάν. 2,1-11

[3] Ακολουθία χαιρετισμών της Θεοτόκου

[4] Εὐχὴ ἐπὶ λύσιν στεφάνων τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ

[5] Γεν. 2,18

[6] Γρηγορίου Θεολόγου, Εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, PG 36, 288C

[7] Γεν. 2,23

[8] Ἐξ. 15,2

[9] Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, Ἑλληνικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρία, Αθήνα 2003, 11.

[10] Π. Τρεμπέλα, Δογματικὴ τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τ.Γ', Αθήνα 1961, 332

PERMANENTLY_REMOVED